

07.11.2013 Kauplemisteenuse osutamine tuletisväärtpaberitega kui investeerimisteenuse tegevusluba nõudev tegevus

Finantsinspeksioon on seisukohal, et kauplemisteenuse osutamine nn ülerullitavate hetkelepingute (*a rolling spot forex contracts*), hinnavahelepingute (*a contracts for differences*), kahendoptsioonide (*binary options*) ja muude sarnaste instrumentide vahendusel, mis põhinevad alusvaral nagu väärismetallid, aktsiad, valuutad, indeksid jmt, on oma sisult käsitletav investeerimisteenuse osutamiseks ja selline tegevus kuulub väärtpaberituruseaduse reguleerimise alasse. Taolise kauplemisteenuse osutamiseks peab ettevõtjal olema investeerimisteenuse osutamise tegevusluba väärtpaberituruseaduse (VPTS) § 43 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud teenuse osutamiseks. Tegevusloa investeerimisteenuste osutamiseks Eesti päritolu ettevõtjatele annab Finantsinspeksioon.

Selgitame mõningate lepingutüüpide omapärasid. Näiteks ülerullitavat valuuta hetkelepingut (*a rolling spot forex contract*) võib piiramatuks ajaks uuendada ning sealjuures puudub tavapärase valuutavahetuse juurde käiv valuuta kättetoimetamine või üleandmine. Antud tegevus avab mõlemad lepingupooled alusvaraks olevate valuutade kursimuutuste riskile. Ülerullitav valuutavahetuse hetkeleping on käsitletav kui tuletisleping, mis sõltuvalt omadustest klassifitseerub kas futuurilepinguks VPTS § 2 lõige 11 punkt 1 (MiFID¹ Lisa I, jagu C punkt 4) või hinnavahelepinguks VPTS § 2 lõige 11 punkt 6 (MiFID, Lisa I, jagu C punkt 9) alusel, milliste puhul kasu või kahju arvestatakse tulenevalt valuutapaari turuhinna muutustest. Ülerullitava valuuta hetkelepingu väärtuse arvutamine põhineb antud valuutapaaris või -korvis sisalduvate valuutade vahetuskurssidel.

Hinnavahelepingud (*a contracts for differences*) on väärtpaberid VPTS § 2 lõige 11 punkt 6 tähenduses (MiFID, Lisa I, jagu C punkt 9). Kasutatakse ka mõistet finantsinstrumentidihinnavaheleping², mis on hinnavaheleping seoses MiFID-i finantsinstrumentidega, sh valuutade, intressimäärade või muude finantsindeksitega. Hinnavaheleping krediitituletislepingu vormis on hõlmatud VPTS § 2 lõige 11 punktiga 2 (MiFID, Lisa I, jagu C punkt 5) ja hinnavahelepingud, mis on seotud muu alusvaraga nagu kliimatilised muutujad, prahihinnad, saastekvoodid jmt on hõlmatud VPTS § 2 lõige 11 punktiga 7 (MiFID, Lisa I, jagu C punkt 10).

Kahendoptsioonid (*binary options*), mida kasutatakse muuhulgas valuutapaaridega kauplemisel ja millega arveldatakse rahas, on tuletislepingud ja väärtpaberid VPTS-i mõistes. Sõltuvalt alusvara tüübist on nimetatud optsioonid kas VPTS § 2 lõige 11 punktis 1, punktis 2, punktis 3 või punktis 4 (MiFID, Lisa I, jagu C punktid 5, 6 ja 7) nimetatud tuletislepingud.

Täiendavalt soovime tutvuda Euroopa komisjoni määruse 1287/2006 artiklites 37 ja 38 määratletud tuletisinstrumenti mõiste ja tunnustega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/39/EÜ, 21. aprill 2004, finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ

² Questions on Single Market Legislation ID 359 <http://ec.europa.eu/yqol/index.cfm?fuseaction=question.show&questionId=359>